

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון ”וישלח” (גליון 8 שנת תשע”ה, יד’ כסלו תשע”ה, 6/דצמבר/2014)

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”וישלח” - הכל בעזרת ה”שם”

ה”אגדה” מספרת כי בימי כהונתו של לוי אשכול פֶּשֶׁר האוצר, הגיעו אליו ראשי המשרד ומסרו לו שהמצב הכלכלי של המדינה קשה מאד. תשובתו היתה, **שבעזרת השם יהיה בסדר...**

הבעיה הינה אמיתית ודחופה ואתה מנסה להרגיע אותנו בדברי אמונה, תמהו פקידי האוצר!?

הכל בעזרת ה”שם” של המס החדש שנטיל מחר על הציבור, ענה אשכול....

גם פרשתנו, פרשת וישלח, עוסקת רבות בסוגיית השמות. קריאה מדוקדקת בפרשת מאבקו של יעקב עם המלאך - שרו של עשיו, מגלה לנו כי סוגיית השמות שזורה באופן עמוק ושורשי בפרשה זו (בראשית לב, כה - לא).

- יעקב זוכה מן המלאך לברכה ולשינוי השם” **”וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמְרוּ עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שָׁרִיתָ (התגוששת, נאבקת ונלחמת) עִם אֱלֹהִים (עם המלאך) וְעַם אַנְשִׁים (עשיו ולבן) וַתִּוְכַל (ותוכל) לָהֶם. כוּחַךְ וִיכוּלוֹתֶיךָ, גְּדוּלִים מִשְׁלָהֶם)”** (שם, כט).
- מקום הקרב, הנצחון וההצלה, זוכה גם הוא לשם חדש: **”וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי רָאִיתִי אֱלֹהִים (את פני המלאך) פְּנִים אֶל פְּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי”** (שם, לא).
- ואילו שמו של המלאך, נשאר חסוי....

יעקב שעד היום היה מספר שְׁתִּים - **בעקבו** של עשיו (יעקב - פירושו, הולך בעקבותיו של...) והיה נתון למרמס לרגלי עשיו ולבן, משנה את גישתו ומתחיל לעמוד על שלו.

יעקב הופך להיות כעת ל-**ישְׂרָאֵל**, בזכות גבורתו ועוצמתו הנפשית והפיזית. ישראל - לשון **שר** ושליט.

שינוי השם, מבטא את השינוי שחל באישיותו ובהתנהגותו של **יעקב**.

וכך הדבר גם באברהם אבינו. כל עוד הוא היה מנהיג מקומי - אב לארם בלבד, היה שמו **אַבְרָם**. אולם כאשר הקב”ה מינה אותו להיות **אב הַמּוֹן גּוֹיִם** - מורה דרך רוחני לעולם כולו, הוא מוסיף לשמו את האות הא (המסמלת את הַמּוֹן), והופך את שמו ל- **אַבְרָהָם**. ככתוב: **”וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אַב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ”** (בראשית יז, ה).

שינוי התפקיד (אצל אברהם אבינו), או היכולות והסטטוס (אצל יעקב), באים לידי ביטוי בשינוי השם.

ללמדך, שהשם מבטא את מהות המקום והאדם, ככתוב: **”שמו של האדם הוא על מעשיו”** (מדרש ”שְׁכַל טוב”, בראשית לח, ג). וכאשר מעשיו של האדם מחייבים זאת, ניתן לשנות את שמו של האדם, בהתאם.

גם כאשר שמו של האדם נקבע בלידתו, הרי את **מהות שמו** - את השם הטוב שלו, הוא כותב בעצמו **במו ידיו ובמו מעשיו, במשך כל ימי חייו**.

לא בְּכַדִּי אמרו חז”ל כי **כתר שם טוב** - שמו הטוב של האדם, גדול וחשוב מכל שררה, תפקיד או גיבו (מסכת אבות, ד, יג).

בשעת שמחת בית השואבה, בחג הסוכות, היו זקני ירושלים, החסידים ואנשי המעשה, עושים את חשבון נפשם ושם הטוב. יש מהם שאמרו: **”אשרי ילדותנו שלא בישה את זקנותנו”** - אשרינו שמעשי הנערות שלנו, לא פוגעים בשמינו הטוב והם עולים בקנה אחד עם מעשינו הטובים, כיום.

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

ואילו אלה שנערום היתה זרועה במעשי שובבות, עשו את חשבון נפשם ואמרו: **”אשרי זקנתנו שכפרה את ילדותנו”** (סוכה נג, ע”א).

ללמדך, שאלה וגם אלה פעלו ודאגו לשמם הטוב, כל ימי חייהם.

המשוררת זלדה, השאירה אחריה שירים רבים. אחד המפורסמים שבהם הוא: **”לכל איש יש שם”**, בלחנו הידוע של חנן יובל:

לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם

שְׁנֵתָן לוֹ אֱלֹהִים (כוחות, כשרונות, אופי, ואת התקופה בה נולד)

וְנִתְּנוּ לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ ... (את שמו וגם את חינוכו)

אולם, מכאן ואילך, האדם כותב את שמו ואת קורות חייו **בעצמו**. הוא מוזמן לעשות זאת, **מתוך שאיפה לשם טוב, עד זקנה ושיבה**. כמו שממשיכה זלדה ואומרת הלאה בשירה:

לכל איש יש שם, שנתנו לו מעשיו, **מְלַאכְתּוֹ, כְּמִיֶּהְתּוֹ, אֶהְבְּתּוֹ** ואף **חֲטָאָיו**.

לכל איש יש שם, שנתנו לו מעשיו, במהלך כל **תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה**, ימיו ו- **חַגָּיו**.

לכל איש יש שם, שנגרם בגלל **עֵינְוֵרוֹנוֹ**, טעויותיו, מחדליו ופספוסיו...

לכל איש יש שם **שְׁנֵתָנוּ לוֹ שְׁכֵנָיו** ואף **שׁוֹנְאָיו** (בהתאם למעשיו).

לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם...

פּוֹרְטֵט פִּיֶּה

עֵת רֵחַ

מייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל

אהבת? הפץ בין חבריך